

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Overleg met Europees Commissaris Sinkevicius

1. Situering

In het zogenaamde “Landbouwakkoord” van 15 februari 2024, afgesloten tussen de Vlaamse Regering en verschillende landbouworganisaties, werd de volgende afspraak opgenomen:

“De VR zal nog eind deze maand in overleg gaan met de Europese Commissie, met het oog op het uitwerken van een voorstel, waar mogelijk ondersteund door andere lidstaten, o.a. over de problematiek van de maatwerkgebieden en de haalbaarheid van bepaalde natuurdoelen. De uitkomst van deze gesprekken zal ook meegenomen worden in het beheer van de maatwerkgebieden, waaronder de opmaak van het ontwikkelingsplan voor het Turnhouts Vennengebied zoals beschreven in artikel 42 van het stikstofdecreet, vooraleer de Vlaamse regering dit zal vaststellen en de maatregelen ter uitvoering gebracht worden. De G8 emissie reducerende maatregelen (incl. vrijwillige stopzettingsregelingen) zullen daarbij dus wel uitgerold worden, met inbegrip van correcte vergoedingen op basis van de landbouwwaarde.”

Op woensdag 13 maart 2024 vond er een overleg plaats tussen Europees commissaris Sinkevicius, bevoegd voor milieu, oceanen en visserij en Vlaams minister Demir, bevoegd voor handhaving, omgeving, energie en toerisme.

Met deze mededeling wordt verslag uitgebracht van het gesprek.

2. Verslag

Tijdens een overleg op 13/03 in uitvoering van de afspraken n.a.v. de boerenprotesten, besprak minister Demir de stikstofaanpak van Vlaanderen met Europees Commissaris (COM) voor Milieu, Oceanen en Visserij, Virginijus Sinkevicius. Bedoeling was om de haalbaarheid en aanpak van bepaalde doelstellingen hierin te bespreken. De Commissaris was stellig: een aanpassing van de habitatrictlijn is niet aan de orde, de aanduiding van gebieden ongedaan maken kan enkel onder strikte voorwaarden. De enige weg vooruit is volgens de Commissaris de uitvoering van het actieplan en opvolging daarvan. Voor stikstofdeposities uit Nederland, kan o.b.v. de habitatrictlijn Nederland worden aangesproken om de nodige stappen te zetten. Verwijzing ook naar de Duitse case, waar de veestapel in bepaalde gebieden werd afgebouwd. COM wees ook kort op de waterproblematiek.

Aanwezigen COM : Commissaris Virginijus Sinkevičius, Agne Razmislaviciute-Palioniene (kabinet-Sinkevičius), Frank Vassen (DG ENVI), trainee COM

Aanwezigen VO: Minister Zuhail Demir, Gaëtane Maes (KC), Jelle Van den Berghe (aKC), Sarina Motmans (aDVV)

Minister Demir lichtte de Programmatische Aanpak Stikstof toe, en schetste een aantal specifieke uitdagingen voor Vlaanderen. Een eerste is dat voor bepaalde gevoelige habitats de doelstellingen niet kunnen worden gehaald mede als gevolg van deposities uit het buitenland, m.n. Nederland. Een tweede punt betrof 5 specifieke, zeer gevoelige habitats waar de kritieke depositiewaarden extreem laag zijn en dus zeer moeilijk te halen. De minister vroeg COM daarbij naar opties om hiermee om te gaan, waaronder concreet de mogelijkheid om de Natura 2000-gebieden te herzien, en de vraag of de habitatdoelen voor de zeer gevoelige gebieden als gehaald kunnen worden beschouwd zonder de kritische depositiewaarden te bereiken. Minister Demir verwelkomde alle advies en hulp die COM hierover kon geven.

Commissaris Sinkevičius gaf volgende boodschappen en suggesties:

- COM heeft begrip voor de situatie van de landbouw en erkent het belang ervan. Daartegenover staat dat ook natuur en biodiversiteit belangrijk zijn. De habitatrichtlijn is duidelijk: verslechtering van aangeduide gebieden moet worden tegengegaan, waarbij een passende beoordeling bepalend is voor de vergunningsverlening.
- Natura 2000-gebieden kunnen slechts worden herzien, i.c. een aanduiding ongedaan gemaakt, onder zeer strikte en duidelijke voorwaarden, zoals opgenomen in jurisprudentie van het Hof van Justitie: in het geval dat er een ernstige wetenschappelijke fout is gebeurd in de afbakening van het betrokken gebied, in het geval dat er natuurlijke ontwikkelingen zijn die niet kunnen worden tegengegaan in het betreffende gebied, ofwel bij dwingende redenen van groot publiek belang. In dat laatste geval is bovendien steeds compensatie verplicht.
- COM behandelt alle lidstaten gelijk. Ook Nederland dient zijn verplichtingen na te komen. COM wijst op de mogelijkheid dat Vlaanderen op basis van de habitatrichtlijn Nederland vraagt om actie te nemen. Daarvoor is een cijfermatige onderbouwing van de vraag nodig, die aantoont dat de vermindering van de deposities uit Nederland noodzakelijk zijn.
- Een herziening van de habitatrichtlijn is volgens COM niet aan de orde: het gaat om lang vastgestelde regels die worden uitgevoerd, voor de door de lidstaten zelf aangeduide gebieden. Flexibiliteit in implementatie of interpretatie zijn niet aan de orde voor dergelijke gevestigde regels. De problematiek van stikstof is bovendien specifiek voor een zeer beperkt aantal regio's, allen met een zeer intensieve veeteelt, m.n. Vlaanderen, Nederland, en in veel mindere mate Denemarken en Ierland.
- COM ziet geen reden waarom de doelstellingen niet gehaald zouden kunnen worden, ook in de zeer gevoelige gebieden. Nu moet het actieplan eerst worden uitgevoerd en opgevolgd. Stikstof is ook meer dan enkel landbouw. Vlaanderen is zelf best geplaatst om oplossingen te zoeken. Als er bijkomende of nieuwe data zijn, ontvangt COM die graag. COM benadrukt dat de enige weg vooruit de implementatie van het actieplan is. Op lange termijn is de afbouw van de veestapel deel van de oplossing. Ook Duitsland heeft bv. door de zure appel moeten bijten en heeft in bepaalde gebieden de veeteelt afgebouwd.

- COM toonde zich bereid te helpen waar mogelijk, en staat open voor technisch overleg en opvolging. Ook met DG AGRI kan dat interessant zijn. COM stelt wel vast dat Vlaanderen pas in een laat stadium en in turbulente tijden politiek contact zocht, met COM die bijna 5 jaar ambt bekleedt.
- COM wees tot slot ook op de problematiek betreft waterkwaliteit in Vlaanderen en het recht op proper water voor iedereen.

Vlaams minister van Justitie en handhaving, omgeving, energie en toerisme

ZUHAL DEMIR